

Βιβλία-Σωσίβια: Δικτύωση και Συνέργειες για την Ψυχική Ενδυνάμωση των Παιδιών μέσω της Φιλαναγνωσίας

Το παρόν κείμενο ανακοίνωσης παρουσιάστηκε στο:

31ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών – 22-24/10/2025

Ιωάννινα

Βιβλιογραφική αναφορά ανακοίνωσης στα ελληνικά & αγγλικά:

- Διομήδη-Παρπούνα, Ε.; Ιωάννου, Α.; Κύπρου, Χ.; Περικλέους, Ε.; Πέτρου, Θ.; Τρίχα, Γ. (2025). Βιβλία-Σωσίβια: Δικτύωση και Συνέργειες για την Ψυχική Ενδυνάμωση των Παιδιών μέσω της Φιλαναγνωσίας. *31ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών*. Ακαδημαϊκή ευημερία, ελευθερία και ακεραιότητα: Από το ΑΒ στο ΑΙ, Ιωάννινα.
<https://olympias.lib.uoi.gr/jspui/handle/123456789/39320>
- Diomidi-Parpouna, E.; Ioannou, A.; Kyprou, C.; Perikleous, E.; Petrou, T.; Tricha, G. (2025). Book-life savers: Networking for Children's Mental Empowerment through Reading. *31st Panhellenic Academic Libraries Conference*. Academic Well-being, Freedom, and Integrity: From AB to AI, Ioannina.
<https://olympias.lib.uoi.gr/jspui/handle/123456789/39320>

Περιεχόμενα ηλεκτρονικού αρχείου:

- Πλήρες κείμενο εργασίας / full-text in Greek
- Στοιχεία ανακοίνωσης στην ελληνική γλώσσα
- Conference paper's details in English

Για φιλικότερη πλοήγηση συνιστάται εμφάνιση του δυναμικού παραθύρου περιήγησης (επικεφαλίδων/σελιδοδεικτών).

Το περιεχόμενο διατίθεται **ελεύθερα** με άδεια χρήσης: Creative Commons Attribution CC **BY-NC-ND** 4.0 International License

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Πλήρες κείμενο εργασίας / full-text in Greek

1. Εισαγωγή

Η φιλαναγνωσία αποτελεί θεμελιώδη πρακτική με ισχυρές επιδράσεις στην πνευματική, συναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη των παιδιών και των εφήβων. Η ανάγνωση παιδικής και εφηβικής λογοτεχνίας μπορεί να λειτουργήσει ως «σωσίβιο»: να παρηγορεί, να αφυπνίζει, να προσφέρει γλώσσα και εικόνα στα συναισθήματα. Το πρόγραμμα «Βιβλία-Σωσίβια» έχει ως στόχο να μετατρέψει τη βιβλιοθήκη σε τόπο ενσυναίσθησης, έκφρασης και πολιτισμού. Στοχεύοντας στη ψυχική ενδυνάμωση μέσω της φιλαναγνωσίας, με έμφαση στην αναγνώριση, έκφραση και ερμηνεία συναισθημάτων, αλλά και στη σταδιακή καλλιέργεια μιας προσωπικής, και ευχάριστης σχέσης με το διάβασμα.

Η εισήγηση αυτή εξετάζει την ανάπτυξη, την υλοποίηση και τις προοπτικές του προγράμματος «Φιλαναγνωσίας Διαδρομές σε Βιβλιοθήκες – Ανακαλύπτω Βιβλία-Σωσίβια», αναδεικνύοντας τόσο την παιδαγωγική του σημασία όσο και τον ρόλο των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών στη διασφάλιση της βιωσιμότητάς του.

2. Συμπράξεις και οργανωτικό σχήμα

Το πρόγραμμα υλοποιείται για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά, με τη σύμπραξη μεταξύ Υφυπουργείου Πολιτισμού, Κυπριακής Ένωσης Βιβλιοθηκονόμων - Επιστημόνων Πληροφόρησης (ΚΕΒΕΠ), Κυπριακής Βιβλιοθήκης, Βιβλιοθήκης Πανεπιστημίου Κύπρου και Βιβλιοθήκης Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου (ΤΕΠΑΚ), του Κυπριακού Συνδέσμου Παιδικού-Νεανικού Βιβλίου (ΚΣΠΝΒ-IBBY Cyprus) και του οργανισμού Hope for Children, καθώς και με την ενεργό συμμετοχή σχολικών, δημοτικών και κοινοτικών βιβλιοθηκών της Κύπρου. Η σύμπραξη θεσμικών, ακαδημαϊκών, επαγγελματικών και λογοτεχνικών φορέων αποτελεί διακριτό και καθοριστικό χαρακτηριστικό της εν λόγω πρωτοβουλίας.

3. Θεωρητικό πλαίσιο

Η θεωρητική βάση του προγράμματος είναι πολυεπίπεδη και διαμορφώνεται γύρω από τέσσερις συμπληρωματικούς άξονες, οι οποίοι αντλούν στοιχεία από την παιδαγωγική, την ψυχολογία, τη βιβλιοθεραπεία και τη βιβλιοθηκονομία:

3.1 Βιωματική μάθηση

Η βιωματική μάθηση, όπως αναπτύχθηκε από τον Dewey (1938) και αργότερα τον Kolb (1984), υποστηρίζει ότι η γνώση προκύπτει μέσα από την ενεργό συμμετοχή και την προσωπική εμπειρία. Στο πλαίσιο του προγράμματος, τα παιδιά δεν περιορίζονται σε μια παθητική διαδικασία ανάγνωσης, αλλά καλούνται να εμπλακούν σωματικά και συναισθηματικά: να συζητήσουν, να παίξουν ρόλους, να δημιουργήσουν εικαστικά έργα, να κινηθούν στο χώρο. Η ενεργοποίηση της φαντασίας και των αισθήσεων καθιστά την εμπειρία της ανάγνωσης πιο ουσιαστική και βιώσιμη. Έρευνες έχουν δείξει ότι η βιωματική μάθηση ενισχύει τη μνήμη, καλλιεργεί τη δημιουργικότητα και υποστηρίζει την κατανόηση σύνθετων εννοιών (Moon, 2004).

3.2 Συναισθηματική Νοημοσύνη

Η έννοια της Συναισθηματικής Νοημοσύνης (Goleman, 1995; Mayer, Salovey & Caruso, 2004) αναφέρεται στην ικανότητα κατανόησης, διαχείρισης και δημιουργικής αξιοποίησης των συναισθημάτων. Η παρέμβαση προσφέρει στα παιδιά εργαλεία για να αναγνωρίσουν τα δικά τους συναισθήματα, να τα εκφράσουν με λόγο ή εικόνα και να τα μετατρέψουν σε αφήγηση. Η διαδικασία αυτή συνδέεται με την ανάπτυξη ενσυναίσθησης και κοινωνικών δεξιοτήτων, που είναι κρίσιμες για την ψυχική υγεία και την κοινωνική ένταξη. Η βιβλιοθήκη λειτουργεί ως «ασφαλής χώρος» (safe space), όπου το παιδί μπορεί να μοιραστεί σκέψεις και συναισθήματα χωρίς φόβο αξιολόγησης.

3.3 Βιβλιοθεραπευτική διάσταση

Η βιβλιοθεραπεία, ως επιστημονικό και παιδαγωγικό πεδίο, υποστηρίζει τη χρήση της λογοτεχνίας για την ανακούφιση, ενδυνάμωση και ψυχολογική στήριξη (Rubin, 1978; Σπανός, 2019). Μέσα από την ανάγνωση και την ταύτιση με τους ήρωες των βιβλίων, τα παιδιά μπορούν να επεξεργαστούν δύσκολες εμπειρίες, να βρουν παρηγοριά και να αναπτύξουν στρατηγικές αντιμετώπισης. Τα βιβλία λειτουργούν ως καθρέφτες και παράθυρα (Bishop, 1990), επιτρέποντας στα παιδιά να δουν τον εαυτό τους και να γνωρίσουν τον κόσμο των άλλων. Στο πρόγραμμα, η επιλογή τίτλων με θεματική γύρω από τη μοναδικότητα, το άγχος, τη φιλία ή την απώλεια, ενισχύει αυτή τη θεραπευτική διάσταση.

3.4 Συνεργατική μάθηση και κοινοτική διάσταση

Η συνεργατική μάθηση βασίζεται στην αρχή ότι η γνώση συνδιαμορφώνεται μέσα σε κοινωνικά πλαίσια (Vygotsky, 1978). Οι δράσεις του προγράμματος ενθαρρύνουν τη συλλογικότητα, την ανταλλαγή εμπειριών και την αλληλοϋποστήριξη. Οι βιβλιοθήκες, ως κοινοτικοί κόμβοι, λειτουργούν ως χώροι δικτύωσης σχολείων, συγγραφέων, γονέων και ειδικών, αναδεικνύοντας τη βιβλιοθήκη σε κέντρο πολιτιστικής και κοινωνικής συνοχής. Η διαθεματικότητα (λογοτεχνία, τέχνες, γραφή) και η διεπιστημονικότητα (παιδαγωγική, ψυχολογία, κοινωνιολογία) αποτελούν κεντρικά συστατικά του σχεδιασμού, επιτρέποντας σε διαφορετικούς φορείς να συμβάλουν ουσιαστικά.

Με αυτόν τον τρόπο, το θεωρητικό πλαίσιο του προγράμματος συνδέει σύγχρονες θεωρίες μάθησης με πρακτικές ψυχοκοινωνικής στήριξης, προτείνοντας ένα μοντέλο που γεφυρώνει τον κόσμο της εκπαίδευσης, της ψυχολογίας και της κοινωνικοποίησης μέσα από τη δύναμη της λογοτεχνίας.

4. Περιγραφή προγράμματος και στόχων

Το πρόγραμμα «Βιβλία-Σωσίβια» αποσκοπεί στο να βιωθεί το βιβλίο ως «καταφύγιο» σε δύσκολες καταστάσεις, να ενισχυθεί η συναισθηματική νοημοσύνη και να δημιουργηθεί μια θετική, ευχάριστη εμπειρία βιβλιοθήκης. Η

έμφαση δίνεται στη δημιουργία ενός ασφαλούς πλαισίου, όπου τα παιδιά μπορούν να συσχετίσουν την ανάγνωση με χαρά, αποδοχή και συναισθηματική ασφάλεια.

Οι ειδικοί στόχοι του προγράμματος περιλαμβάνουν:

- **Εξοικείωση με τη φιλιαναγνωσία**, μέσα από οργανωμένες αλλά και παιγνιώδεις δράσεις που εισάγουν τα παιδιά στον κόσμο του βιβλίου με θετικό τρόπο.
- **Ενδυνάμωση συναισθηματικών δεξιοτήτων**, με έμφαση στην αναγνώριση και την έκφραση συναισθημάτων, καθώς και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων ενσυναίσθησης και συνεργασίας.
- **Αναγνώριση του βιβλίου ως πηγής στήριξης**, που προσφέρει εναλλακτικές προοπτικές, παρηγοριά και ελπίδα.

Το πρόγραμμα αναδεικνύει τις βιβλιοθήκες όχι μόνο ως αποθηκευτικούς χώρους βιβλίων, αλλά ως ζωντανούς χώρους ενσυναίσθησης, έκφρασης και πολιτισμού. Με τον τρόπο αυτό, η βιβλιοθήκη μετατρέπεται σε καταφύγιο και τόπο κοινωνικής συνοχής.

5. Μεθοδολογική προσέγγιση και φάσεις παρέμβασης

Η παρέμβαση ακολουθεί μεθοδολογική οργάνωση βασισμένη στη διαδοχική εξέλιξη τριών αλληλένδετων φάσεων:

- **Φάση Α: Καλλιέργεια συναισθηματικής νοημοσύνης**
Στη φάση αυτή, αναπτύχθηκε ειδικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα από τη μουσειοπαιδαγωγό Θεοδώρα Κολυπέρα, με στόχο να δημιουργηθεί μια πρώτη, ασφαλής και χαρμόσυνη συνάντηση με το βιβλίο και τη βιβλιοθήκη. Η χρήση παιχνιδιών ρόλων, συζητήσεων και συμβολικών αντικειμένων ενισχύει την ικανότητα των παιδιών να αναγνωρίζουν και να εκφράζουν τα συναισθήματά τους.
- **Φάση Β: Η παρηγορητική και αφυπνιστική δύναμη της λογοτεχνίας**
Εδώ δίνεται έμφαση στη δύναμη του βιβλίου να λειτουργεί ως πηγή

παρηγοριάς, έμπνευσης και νοηματοδότησης. Το εργαστήρι «Βιβλία-Σωσίβια – Η Παρηγορητική & Αφυπνιστική Δύναμη της Λογοτεχνίας» που αναπτύχθηκε από την συγγραφέα-εκπαιδευτικό Έλενα Περικλέους υλοποιείται σε βιβλιοθήκες, σχολεία, λέσχες ανάγνωσης και πανεπιστήμια. Οι συμμετέχοντες κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου, ενθαρρύνονται να βιώσουν τη λογοτεχνία ως συναισθηματικό στήριγμα, να μοιραστούν εμπειρίες και συναισθήματα σε ένα περιβάλλον ασφάλειας και εμπιστοσύνης, και να αναπτύξουν προσωπική σχέση με τα βιβλία μέσα από διαδικασίες που καλλιεργούν συναισθηματικό γραμματισμό, προάγουν την αυθεντική έκφραση και ενεργοποιούν αναστοχαστικές πρακτικές. Παράλληλα, το εικαστικό κομμάτι της δημιουργίας του «βιβλίου-σωσιβίου» λειτουργεί ως εργαλείο ενσώματης και πολυτροπικής μάθησης, συνδέοντας τον λόγο με την εικόνα και το υλικό αντικείμενο, και ενισχύοντας τη βιωματικότητα της αναγνωστικής εμπειρίας.

- **Φάση Γ: Δημιουργία Ημερολογίου Λογοτεχνικής Ενδυνάμωσης**

Στην τελική φάση, οι συμμετέχοντες καλούνται να αποδελτιώσουν και να μοιραστούν φράσεις, αποφθέγματα και σκέψεις που τους ενδυνάμωσαν κατά την πορεία των δράσεων. Το υλικό αυτό επιμελείται και συγκροτεί ένα συλλογικό «Ημερολόγιο», το οποίο λειτουργεί τόσο ως παιδαγωγικό εργαλείο όσο και ως πολιτιστικό αποτύπωμα. Με αυτόν τον τρόπο, οι εμπειρίες των παιδιών αποκτούν διάρκεια και μετατρέπονται σε συλλογικό μνημείο φιλαναγνωσίας και ενδυνάμωσης.

Η μεθοδολογία του προγράμματος είναι κυκλική και επαναληπτική: κάθε φάση τροφοδοτεί την επόμενη, ενώ οι εμπειρίες των παιδιών επιστρέφουν στο κοινό σώμα γνώσης μέσω του Ημερολογίου. Έτσι, η παρέμβαση δεν περιορίζεται σε μεμονωμένα εργαστήρια, αλλά οικοδομεί μια συνεχή διαδικασία μάθησης, ενδυνάμωσης και κοινοτικής συμμετοχής.

6. Υλικό παρέμβασης: η «βαλίτσα»

Η «βαλίτσα» συνιστά τον πυρήνα του υλικού της παρέμβασης και αποτελεί ένα κινητό, πολυτροπικό σύνολο εργαλείων, που συνδυάζει βιβλία, αντικείμενα και παιχνίδια ρόλων με στόχο να ενεργοποιήσει όλες τις αισθήσεις των παιδιών. Το περιεχόμενό της περιλαμβάνει:

- έξι εικονοβιβλία του Tom Percival (Κόνι, Μίσα, Νόρμαν, Φιν, Ρούμπι, Τόμι), τα οποία αναδεικνύουν θέματα μοναδικότητας, φιλίας, φόβου, αποδοχής και συναισθηματικής ανθεκτικότητας,
- το βιβλίο *Το Ξενοδοχείο των Συναισθημάτων* της Λίντια Μπράνκοβιτς, που προσφέρει γλώσσα και εικόνες για την αναγνώριση συναισθημάτων,
- έξι αντικείμενα-σύμβολα (π.χ. κουβέρτα, μπαλόνι, σχοινί), που λειτουργούν ως ερεθίσματα για συνειρμούς και αφήγηση,
- έξι πίνακες σεναρίου (storyboards) που υποστηρίζουν την οπτική και δημιουργική αποτύπωση ιστοριών,
- έναν επιδαπέδιο χάρτη «Το Νησί των Συναισθημάτων», ζάρι συναισθημάτων, μπλε πανί-«θάλασσα» και σωσίβιο.

Η υλικότητα αυτών των αντικειμένων ενισχύει τη σωματική και αφηγηματική εμπλοκή των παιδιών, δημιουργώντας μια πολυαισθητηριακή εμπειρία μάθησης. Η «βαλίτσα» δεν αποτελεί μόνο παιδαγωγικό εργαλείο αλλά και συμβολικό αντικείμενο, καθώς μεταφέρει το μήνυμα ότι το βιβλίο μπορεί να γίνει «σωσίβιο» για τον καθένα.

7. Οδηγός υλοποίησης και δομή εργαστηρίων

Ο οδηγός που συνοδεύει το πρόγραμμα προβλέπει συγκεκριμένα στάδια υλοποίησης:

Α. Εισαγωγικό πρόγραμμα «Βιβλία-Σωσίβια»

Δράσεις που ενισχύουν την αναγνώριση και έκφραση συναισθημάτων και καλλιεργούν μια πρώτη θετική εμπειρία με το χώρο της βιβλιοθήκης.

Β. Βιωματικό εργαστήριο «Βιβλία-Σωσίβια»– Η Παρηγορητική & Αφυπνιστική Δύναμη της Λογοτεχνίας»

- *Υποδοχή – «Θάλασσα των Βιβλίων»:* σκηνογραφία με μπλε πανί, σωσίβια και μουσική, που δημιουργεί ασφαλές και παιγνιώδες περιβάλλον.
- *Προσωπική κατάθεση:* αφήγηση που ανοίγει χώρο για ταυτίσεις και μοίρασμα εμπειριών.
- *Περιπέτεια με τα βιβλία-σωσίβια:* επιλογή βιβλίου, ατομική ή ομαδική ανάγνωση, κάρτες «λέξη-κλειδί/απόφθεγμα».
- *Δημιουργία σωσιβίου:* εικαστική απόδοση του προσωπικού «σωσιβίου» κάθε παιδιού.
- *Κύκλος μοιράσματος και Αντίο με ευχή για άλλον «ναυαγό»:* συλλογική αναστοχαστική έξοδος.

Παράλληλα, αναπτύσσεται η δράση «Σημειώσεις από Βιβλία-Σωσίβια», όπου συγκεντρώνονται και επιμελούνται φράσεις που ενδυνάμωσαν τους συμμετέχοντες. Το «Ημερολόγιο Λογοτεχνικής Ενδυνάμωσης», διατίθεται τόσο έντυπα όσο και ψηφιακά, ενισχύοντας τη διάχυση και τη βιωσιμότητα της δράσης.

8. Υλοποίηση – συμμετοχές και τόποι

Το πρόγραμμα πραγματοποιήθηκε σε μεγάλο αριθμό σχολείων και βιβλιοθηκών κατά την περίοδο Μαΐου– Οκτωβρίου 2025. Ενδεικτικοί χώροι υλοποίησης ήταν: Βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου Κύπρου, Βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου Λευκωσίας, Γ Δημοτικό Σχολείο Λακατάμειας, Δημοτικό Σχολείο Λυμπιών, Δημοτικό Σχολείο Ζήνων, Δημοτικό Σχολείο Πεύκιος Γεωργιάδης, Γυμνάσιο Αγίου Ιωάννη Χρυσοστόμου, Ε Δημοτικό Σχολείο Αγλαντζιάς, Δημοτικά Σχολεία Αγίου Βασιλείου και Αγίου Δημητρίου, Κοινοτική Βιβλιοθήκη Δευτεράς, Αστρομερίτη, Πάνω Πολεμίδιων –Καρμιώτισσα, καθώς και οι Δημοτικές Βιβλιοθήκες Αραδίππου και Βορόκλινης.

Η εμπλοκή δημοτικών, κοινοτικών και σχολικών βιβλιοθηκών υπήρξε εκτεταμένη. Οι δράσεις καταγράφονταν και μοιράζονταν διαδικτυακά, ενισχύοντας την αμοιβαία έμπνευση και την ανατροφοδότηση ανάμεσα σε φορείς και κοινότητες. Με τον τρόπο αυτό δημιουργήθηκε ένα δυναμικό δίκτυο ανταλλαγής καλών πρακτικών και πρωτότυπων ιδεών, που ενισχύει την εξωστρέφεια και τη βιωσιμότητα του προγράμματος.

9. Δικτύωση, συνέργειες και εμπλουτισμός δράσεων

Ένα από τα πιο δυνατά στοιχεία του προγράμματος είναι η έμφαση στη δημιουργία ανθρώπινων δικτύων και στη διαμόρφωση πλαισίων συνεργασίας που ξεπερνούν τα όρια της παραδοσιακής βιβλιοθήκης. Ο σχεδιασμός ενθαρρύνει τη συνύπαρξη και τη διασταύρωση διαφορετικών κοινοτήτων, θεσμών και επαγγελματιών, προσφέροντας μια πλούσια παλέτα δράσεων, όπως:

- **Επισκέψεις συγγραφέων με συμμετοχή γονέων**, που επιτρέπουν τη δημιουργία γεφυρών ανάμεσα στις γενιές, καθώς οι οικογένειες μοιράζονται από κοινού την εμπειρία της ανάγνωσης.
- **Δανεισμό βιβλίων από οικογένειες**, ώστε το πρόγραμμα να ξεπερνά τα όρια του σχολείου ή της βιβλιοθήκης και να μεταφέρεται στο σπίτι, ενισχύοντας τη φιλιαναγνωσία ως οικογενειακή πρακτική.
- **Υπογραφές και αποφθέγματα στα «σωσίβια» του σχολείου**, που λειτουργούν ως υλικά τεκμήρια εμπειριών και συλλογικής μνήμης.
- **Εμπλουτισμό των συλλογών** με βάση τις προτάσεις παιδιών και γονέων, ενισχύοντας τη συμμετοχικότητα και τη συνιδιοκτησία της βιβλιοθήκης.
- **Συνεργασίες με μουσικοθεραπευτές και ψυχολόγους**, οι οποίες ανοίγουν νέους δρόμους στη σύνδεση της λογοτεχνίας με τις τέχνες και την ψυχική υγεία.

Ιδιαίτερη θέση έχουν οι **πολυγλωσσικές αναγνώσεις μύθων από μέλη της κοινότητας**, που προάγουν την πολυπολιτισμικότητα και την ένταξη, δίνοντας χώρο σε παιδιά με διαφορετικές γλωσσικές και πολιτισμικές ταυτότητες να ακούσουν και να αναγνωρίσουν την εθνική του πολιτιστική κληρονομιά. Οι

δράσεις αυτές ενισχύουν τον κοινωνικό ρόλο της βιβλιοθήκης ως χώρου συνάντησης, συμπερίληψης και διαλόγου.

Παράλληλα, αναπτύχθηκαν πρωτότυπες και καινοτόμες δράσεις, όπως:

- «Ο Μύθος Ζωντανεύει στο Μουσείο»: μια θεατροπαιδαγωγική προσέγγιση που αξιοποιεί αυθεντικά εκθέματα, συνδέοντας την πολιτιστική κληρονομιά με τη σύγχρονη αφήγηση.
- «Μυθικό Κυνήγι Θησαυρού»: υπαίθρια δραστηριότητα εμπνευσμένη από κυπριακούς θρύλους, όπου τα παιδιά δημιουργούν προσωπικά ημερολόγια καταγραφής εμπειριών.
- «Βιβλιοθήκη και ελεύθερη σκέψη – Μυστικά κι εξομολογήσεις συγγραφέων»: βιωματική δράση που προσφέρει μια πιο προσωπική και άμεση επαφή με τους δημιουργούς.
- «3, 2, 1 Βιβλιοδεθείτε και Φύγαμε»: εξερεύνηση λογοτεχνικών ειδών μέσα από δραστηριότητες φαντασίας και κριτικής σκέψης.
- «Βιβλιοθήκη και Μοναδικότητα»: δράση ένταξης και αποδοχής της διαφορετικότητας, που σε συνεργασία με τη Σχολή Κωφών «Γεώργιος Μάρκου» ανέδειξε τη σημασία της προσβασιμότητας.

Η συμβολή των συγγραφέων-μελών του IBBY Cyprus (International Board on Books for Young People) υπήρξε καθοριστική για την ανάπτυξη του προγράμματος. Οι ζωντανές συναντήσεις με λογοτέχνες-δημιουργούς λειτούργησαν ως παιδαγωγικά ερεθίσματα που εμπλούτισαν το φάσμα των αναγνωστικών εμπειριών, ενίσχυσαν τη βιωματική διάσταση της ανάγνωσης και επέτρεψαν στα παιδιά να προσεγγίσουν τον συγγραφέα όχι μόνο ως δημιουργό, αλλά και ως «συνοδοιπόρο» στο αναγνωστικό τους ταξίδι. Στο πλαίσιο αυτό, οι παρεμβάσεις 14 συγγραφέων και τα 17 έργα τους εμπλούτισαν τις δράσεις που υλοποιήθηκαν σε σχολεία και βιβλιοθήκες. Οι δράσεις αυτές συμβάλλουν στη μεθοδολογική διαμόρφωση του Ημερολογίου Λογοτεχνικής Ενδυνάμωσης, το οποίο εκδόθηκε ως εργαλείο υποστήριξης της εκπαιδευτικής πράξης και πρόκειται να επανεκδοθεί εμπλουτισμένο, με την αξιοποίηση των «βιβλίων-

σωσιβίων» που προτάθηκαν από τους ίδιους τους συγγραφείς για τις ανάγκες του προγράμματος.

10. Ρόλος ειδικών και ανοιχτός κατάλογος «Βιβλίων-Σωσιβίων»

Η συνεργασία με ψυχολόγους και ψυχοθεραπευτές του οργανισμού *Hope for Children* προσέθεσε σημαντική θεραπευτική διάσταση στο πρόγραμμα. Οι ειδικοί αυτοί συνέβαλαν στη διαμόρφωση εκπαιδευτικού υλικού με καθοδηγητικές προσεγγίσεις, ώστε οι εμψυχωτές και οι βιβλιοθηκονόμοι να μπορούν να χειρίζονται ευαίσθητα ζητήματα που ενδέχεται να ανακύψουν. Παράλληλα, δημιουργήθηκε ένας **ανοιχτός κατάλογος βιβλίων-σωσιβίων**, ταξινομημένος θεματικά (άγχος, απώλεια, βία, μοναξιά, αποδοχή), συνοδευόμενος από «Χάρτη Αναγνώστη» που διευκολύνει την επιλογή κατάλληλων τίτλων. Ο κατάλογος αυτός προβλέπεται να διατεθεί σε έντυπη και ψηφιακή μορφή, προσφέροντας ένα εργαλείο αναφοράς για εκπαιδευτικούς, βιβλιοθηκονόμους και γονείς.

11. Αποτελέσματα – πρώτη αποτίμηση

Σύμφωνα με τις καταγραφές πεδίου και την ανατροφοδότηση από εκπαιδευτικούς, παιδιά και γονείς, οι δράσεις ενίσχυσαν τη φιλιαναγνωσία, τη φαντασία και τη συνεργασία, καλλιεργώντας αίσθημα αποδοχής και συναισθηματικής ασφάλειας. Τα παιδιά ανέπτυξαν επικοινωνιακές δεξιότητες, κριτική σκέψη και δημιουργικότητα, βιώνοντας τη βιβλιοθήκη και το σχολείο ως τόπους «ζωντανού παραμυθιού» και αληθινής επαφής.

Η ένταξη θεατρικότητας και πολιτισμικών αναφορών επέτρεψε ενεργό ρόλο αφήγησης και ανακάλυψης, με συγκινητική κατάληξη και κοινό αίσθημα ότι «η φιλιαναγνωσία ανοίγει ορίζοντες». Ενδεικτικά αποσπάσματα/αποφθέγματα που καταγράφηκαν από τα παιδιά και τα βιβλία αναδεικνύουν μοτίβα ελπίδας, αυτενέργειας, θάρρους, αλληλεγγύης και αποδοχής της διαφορετικότητας. Αυτά τα στοιχεία λειτούργησαν ως «άγκυρες» αφήγησης και εσωτερικής ενδυνάμωσης, ενισχύοντας την ψυχική ανθεκτικότητα των συμμετεχόντων.

12. Συζήτηση

Η χρήση του βιβλίου ως «σωσιβίου» δεν αποτελεί απλώς μια μεταφορική έκφραση, αλλά συνιστά κεντρική οργανωτική αρχή που καθορίζει τη δομή και τη φιλοσοφία του προγράμματος. Το βιβλίο λειτουργεί ως πολυδιάστατο παιδαγωγικό και πολιτισμικό εργαλείο, σε συμφωνία με θεωρίες βιωματικής μάθησης και πολυγραμματισμών, οι οποίες αναδεικνύουν τη σημασία της ενσώματης, συναισθηματικής και κοινωνικά τοποθετημένης εμπειρίας.

- **Σωματικό:** η υλικότητα των αντικειμένων, η σκηνογραφία της «θάλασσας» και η εικαστική δημιουργία ενεργοποιούν τις αισθήσεις και το σώμα, μετατρέποντας την ανάγνωση σε ενσώματη, πολυαισθητηριακή πράξη.
- **Συναισθηματικό:** ο κύκλος μοιράσματος και οι προσωπικές καταθέσεις ανοίγουν χώρο για αυθεντικές εκφράσεις, και καλλιεργούν συναισθηματικό γραμματισμό, δημιουργώντας αίσθημα ασφάλειας, αλληλοκατανόησης και ενσυναίσθησης.
- **Γνωστικό:** οι λέξεις-κλειδιά και τα αποφθέγματα λειτουργούν ως εφελκυστικά γλωσσικής, κριτικής και μεταγνωστικής ανάπτυξης, προσκαλώντας τα παιδιά να αναστοχαστούν και να συνδέσουν προσωπικές εμπειρίες με λογοτεχνικά μοτίβα.
- **Κοινωνικό:** η συλλογική εμπειρία της ανάγνωσης, η ανταλλαγή απόψεων και η δημιουργία κοινοτήτων αναγνωστών προάγουν τη συνεργατικότητα και το αίσθημα του «ανήκειν».

Η καμπύλη συμμετοχής από την ασφαλή είσοδο στη «θάλασσα των βιβλίων», στην ατομική επιλογή, στη δημιουργία προσωπικού σωσιβίου και στη συλλογική αναστοχαστική έξοδο αποσυμπιέζει το άγχος, καλλιεργεί ταυτίσεις και δίνει λόγο στα παιδιά για δύσκολα συναισθήματα. Η πολυτροπικότητα του μοντέλου (λόγος, σώμα, εικόνα, χώρος) αναδεικνύεται σε “κλειδί” για την εμπλοκή παιδιών με διαφορετικά μαθησιακά ή πολιτισμικά υπόβαθρα, καθώς δίνει εναλλακτικές διαδρομές συμμετοχής και έκφρασης.

Παράλληλα, η ισχυρή δικτύωση με συγγραφείς, ειδικούς ψυχικής υγείας και πολιτιστικούς φορείς ενισχύει τη βιωσιμότητα και την ποιότητα του προγράμματος. Η πολυγλωσσική διάσταση και η μεταφορά δράσεων σε μουσειακά και κοινοτικά περιβάλλοντα γεφυρώνουν σχολείο, βιβλιοθήκη, οικογένεια και κοινότητα, διεκδικώντας τα όρια της φιλιανγνωσίας ως παιδαγωγικής και πολιτιστικής εμπειρίας. Η υιοθέτηση μεθοδολογικών εργαλείων αξιολόγησης (π.χ. ερωτηματολόγια αναγνωστικής στάσης, ποιοτικές συνεντεύξεις, ανάλυση συμμετοχής) επιτρέπει την τεκμηριωμένη αποτίμηση της επίδρασης του προγράμματος, ενισχύοντας τον ερευνητικό του χαρακτήρα και δημιουργώντας προοπτικές για συγκριτικές μελέτες σε διεθνές επίπεδο.

13. Συμβολή της ΚΕΒΕΠ

Η Κυπριακή Ένωση Βιβλιοθηκονόμων – Επιστημόνων Πληροφόρησης (ΚΕΒΕΠ) είχε καθοριστική συμβολή στην υλοποίηση του προγράμματος «Φιλιανγνωσίας: Διαδρομές σε Βιβλιοθήκες», αποτελώντας τον βασικό συνδετικό κρίκο ανάμεσα στις βιβλιοθήκες, τους εκπαιδευτικούς φορείς και την κοινωνία. Με συντονισμένες ενέργειες, στήριξη προς τα μέλη της και αξιοποίηση της τεχνογνωσίας των βιβλιοθηκονόμων, η ΚΕΒΕΠ ανέδειξε τη σημασία των βιβλιοθηκών ως χώρων συνεύρεσης, μάθησης, πολιτισμού και δημιουργικότητας. Η συμβολή των βιβλιοθηκονόμων είναι καθοριστική, καθώς όχι μόνο φροντίζουν για την οργάνωση και την πρόσβαση στις πληροφορίες, αλλά λειτουργούν και ως φορείς πολιτιστικής διαπαιδαγώγησης, παρέχοντας εργαλεία που ενισχύουν τη μάθηση και την προσωπική ανάπτυξη. Μέσα από το πρόγραμμα, αναδείχθηκε η σημασία του ρόλου τους στην καλλιέργεια μιας αναγνωστικής κουλτούρας, που ενδυναμώνει την κοινωνία μας συνολικά και αναδεικνύει τις βιβλιοθήκες σε δυναμικούς χώρους αλληλεπίδρασης, δημιουργίας και πολιτιστικής συνέχειας.

14. Συμβολή ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών

Οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες αποτελούν κρίσιμο πυλώνα για την υλοποίηση και τη βιωσιμότητα του προγράμματος «Βιβλία-Σωσίβια». Ο ρόλος τους υπερβαίνει την

παραδοσιακή λειτουργία παροχής πρόσβασης σε έντυπο και ψηφιακό υλικό, καθώς συνδιαμορφώνουν ενεργά ένα νέο μοντέλο κοινωνικής και ψυχοκοινωνικής παρέμβασης με επίκεντρο το βιβλίο και τη φιλαναγνωσία. Η συμβολή τους μπορεί να διακριθεί σε τέσσερις βασικούς άξονες:

14.1 Τεκμηρίωση και έρευνα

Οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες παρέχουν πρόσβαση σε εξειδικευμένη βιβλιογραφία για τη βιβλιοθεραπεία, τη συναισθηματική νοημοσύνη και την παιδική λογοτεχνία. Παράλληλα, υποστηρίζουν την εκπόνηση ερευνητικών μελετών, τόσο ποσοτικών όσο και ποιοτικών, που αποτιμούν την επίδραση του προγράμματος στους συμμετέχοντες. Μέσω της καταγραφής και ταξινόμησης καλών πρακτικών, συνεισφέρουν στη δημιουργία επιστημονικής βάσης δεδομένων η οποία μπορεί να αξιοποιηθεί σε μελλοντικά προγράμματα, εκπαιδευτικές πολιτικές ή διεθνείς συνεργασίες.

14.2 Βιωσιμότητα και διατήρηση υλικού

Η συμβολή των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών στη βιωσιμότητα του προγράμματος είναι καθοριστική. Συγκεντρώνοντας το εκπαιδευτικό υλικό, τα παραγόμενα προϊόντα των εργαστηρίων (π.χ. το «Ημερολόγιο Λογοτεχνικής Ενδυνάμωσης»), καθώς και τα αποτελέσματα ερευνών και αξιολογήσεων σε ψηφιακά αποθετήρια. Η συστηματική αρχειοθέτηση διασφαλίζει όχι μόνο τη μακροχρόνια πρόσβαση, αλλά και τη δυνατότητα αναπαραγωγής και προσαρμογής του προγράμματος. Με τον τρόπο αυτό, οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες λειτουργούν ως εγγυητές της συνέχειας, αποτρέποντας την αποσπασματικότητα που συχνά χαρακτηρίζει παρόμοιες εκπαιδευτικές ή κοινωνικές πρωτοβουλίες.

14.3 Επιμόρφωση και διάχυση

Οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες αναλαμβάνουν ενεργό ρόλο στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, των βιβλιοθηκονόμων και των επαγγελματιών ψυχικής υγείας που εμπλέκονται στο πρόγραμμα. Μέσα από σεμινάρια, ημερίδες και εκπαιδευτικά προγράμματα, παρέχουν θεωρητικά και πρακτικά εργαλεία,

διευκολύνοντας την ουσιαστική κατανόηση και εφαρμογή των αρχών της βιβλιοθεραπείας και της συναισθηματικής μάθησης. Ταυτόχρονα, ενθαρρύνουν τη συμμετοχή σε συνέδρια, τη συγγραφή επιστημονικών άρθρων και τη διάχυση αποτελεσμάτων σε διεθνή δίκτυα, προσδίδοντας στο πρόγραμμα ερευνητική εγκυρότητα και αυξάνοντας την ορατότητά του στον ακαδημαϊκό και επαγγελματικό χώρο.

14.4 Δικτύωση και διεθνείς συνεργασίες

Ως κατεξοχήν χώροι ανταλλαγής γνώσης, οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες διευκολύνουν τη δικτύωση με άλλες βιβλιοθήκες, πολιτιστικούς οργανισμούς και εκπαιδευτικά ιδρύματα, τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο. Η συμμετοχή σε διεθνή fora και ερευνητικά δίκτυα ενισχύει την ανταλλαγή τεχνογνωσίας και επιτρέπει την προσαρμογή του προγράμματος σε διαφορετικά περιβάλλοντα. Παράλληλα, η δημιουργία συνεργασιών με βιβλιοθήκες του εξωτερικού ανοίγει τον δρόμο για διαπολιτισμικές ανταλλαγές, εμπλουτίζοντας το πρόγραμμα με νέες προσεγγίσεις και πρακτικές.

Συνολικά, οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες δεν περιορίζονται στον ρόλο του θεματοφύλακα γνώσης, αλλά μετατρέπονται σε ενεργούς συνδιαμορφωτές κοινωνικής και παιδαγωγικής καινοτομίας. Μέσα από τη συμβολή τους, το πρόγραμμα «Βιβλία-Σωσίβια» αποκτά επιστημονική θεμελίωση, βιωσιμότητα και δυνατότητα διεθνούς κλιμάκωσης, προσφέροντας ένα πρότυπο συνεργασίας που γεφυρώνει τον ακαδημαϊκό χώρο με την κοινωνική πράξη.

15. Δράσεις διάχυσης

Η διάχυση του προγράμματος επιτυγχάνεται με πολλαπλούς τρόπους:

- **Ψηφιακά εργαλεία:** χρήση πλατφορμών όπως το Padlet για την αλληλεπίδραση και την κοινοποίηση εμπειριών.
- **Έντυπες εκδόσεις:** το «Ημερολόγιο Λογοτεχνικής Ενδυνάμωσης» αποτελεί απτό τελικό προϊόν που διανέμεται σε βιβλιοθήκες και σχολεία.

- **Δημόσιες παρουσιάσεις:** συμμετοχή σε φεστιβάλ βιβλίου (π.χ. Nicosia Book Festival, Limassol Book Fair), καθώς και η οργάνωση καταληκτικού συνεδρίου, όπου παρουσιάζονται τα αποτελέσματα, τα συμπεράσματα και οι καλές πρακτικές σε εκπαιδευτικούς και βιβλιοθηκονόμους.

Η δημόσια παρουσία του προγράμματος ενισχύει την αναγνωρισιμότητά του, προσελκύει νέες συνεργασίες και δημιουργεί πρόσθετες προοπτικές βιωσιμότητας.

16. Προοπτικές κλιμάκωσης

Το πρόγραμμα «Βιβλία-Σωσίβια» μπορεί να εξελιχθεί σε επαναλήψιμο και προσαρμόσιμο μοντέλο εφόσον:

- συστηματοποιηθεί η τεκμηρίωση (μέθοδοι, αποτελέσματα, καλές πρακτικές),
- αναπτυχθεί ένας οδηγός εφαρμογής με σαφή κορμό δράσεων (επιλογή βιβλίων, βιωματικές δραστηριότητες, συζήτηση, διάχυση) και βασικές αρχές (βιβλία ως σωσίβια, βιβλιοθεραπεία, βιωματική μάθηση),
- ενσωματωθούν εργαλεία αξιολόγησης (ερωτηματολόγια, παρατήρηση, συνεντεύξεις) και μηχανισμοί συνεχούς βελτίωσης,
- διασυνδεθεί με διαφορετικές ηλικιακές ομάδες, ανάγκες και πολιτισμικά συμφραζόμενα.

Δύο άμεσες κατευθύνσεις εφαρμογής είναι:

A. Ομάδες βιβλιοθεραπείας σε βιβλιοθήκες και σχολεία, με θεματικές συναντήσεις, «Open Mic» αναγνώσεων και δημιουργία ειδικών αναγνωστικών γωνιών υποστήριξης.

B. Επιμόρφωση-διάχυση-δικτύωση: εκπαίδευση βιβλιοθηκονόμων, εκπαιδευτικών και εμψυχωτών, παραγωγή υλικού και αναστοχασμός σε επιστημονικά συνέδρια, προς ενίσχυση της βιωσιμότητας και της περαιτέρω ανάπτυξης του προγράμματος.

17. Περιορισμοί και επόμενα βήματα

Παρά τα ιδιαίτερα ενθαρρυντικά πρώτα ευρήματα, υπάρχουν ορισμένοι περιορισμοί που πρέπει να ληφθούν υπόψη:

- απαιτείται συστηματική και μακροχρόνια αξιολόγηση των επιδράσεων σε δείκτες ευεξίας και συναισθηματικών δεξιοτήτων,
- χρειάζεται ενίσχυση εργαλείων μέτρησης (μετρήσεις, ποιοτικές αφηγήσεις, portfolios εργαστηρίων),
- απαιτείται ειδική μέριμνα για τη συμπερίληψη (προσβασιμότητα υλικών, πολυγλωσσία, διαφοροποίηση),
- είναι αναγκαία η χαρτογράφηση των αναγκών εκπαιδευτικών και βιβλιοθηκονόμων για στοχευμένη επιμόρφωση.

Η αντιμετώπιση αυτών των περιορισμών θα επιτρέψει την τεκμηριωμένη κλιμάκωση και θεσμοθέτηση του προγράμματος, ώστε να αποκτήσει ευρύτερη και μακροπρόθεσμη εφαρμογή.

18. Συμπεράσματα

Το πρόγραμμα «Βιβλία-Σωσίβια» καταδεικνύει ότι η φιλαναγνωσία μπορεί να αποτελέσει πυρήνα συστηματικής κοινωνικής και ψυχοκοινωνικής παρέμβασης. Με όχημα το βιβλίο-καταφύγιο και εργαλείο τη βιωματική, πολυτροπική μάθηση, παιδιά και έφηβοι βρίσκουν λόγο για τα συναισθήματά τους, καλλιεργούν φαντασία και συνεργασία, αποκτούν θάρρος και αίσθηση κοινότητας.

Η βιβλιοθήκη αναδεικνύεται σε χώρο ενσυναίσθησης και πολιτισμού· το σχολείο και η κοινότητα σε συνοδοιπόρους μιας παιδαγωγικής που δίνει ρίζες και φτερά. Η συνέργεια θεσμών, ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών, ειδικών και δημιουργών αποτελεί προϋπόθεση ποιότητας και βιωσιμότητας, ενώ η συστηματική τεκμηρίωση ανοίγει το δρόμο για ένα επαναλήψιμο, προσαρμόσιμο μοντέλο με μετρήσιμα οφέλη για την παιδική και εφηβική ευημερία.

19. Βιβλιογραφία

- Akinola, A. N. (2014). Bibliotherapy as an alternative approach to children's emotional disorders. *Creative Education*, 5(14), 1281–1285.
<https://doi.org/10.4236/ce.2014.514146>
- Baruchson-Arbib, S. (2000). Bibliotherapy in school libraries: An Israeli experiment. *School Libraries Worldwide*, 6(2), 102–110.
- Bishop, R. S. (1990). Mirrors, windows, and sliding glass doors. *Perspectives: Choosing and Using Books for the Classroom*, 6(3), ix–xi.
- Catalano, A. (2008). Making a place for bibliotherapy on the shelves of a curriculum materials center: The case for helping pre-service teachers use developmental bibliotherapy in the classroom. *Education Libraries: Children's Resources*, 31(1–2), 23–29.
- Dewey, J. (1938). *Experience and education*. New York, NY: Macmillan.
- Goleman, D. (1995). *Emotional intelligence: Why it can matter more than IQ*. New York, NY: Bantam Books.
- Hendrickson, L. B. (1988). The “right” book for the child in distress. *School Library Journal*, 34(4), 40–44.
- Kolb, D. A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Mayer, J. D., Salovey, P., & Caruso, D. R. (2004). Emotional intelligence: Theory, findings, and implications. *Psychological Inquiry*, 15(3), 197–215.
https://doi.org/10.1207/s15327965pli1503_02
- Moon, J. A. (2004). *A handbook of reflective and experiential learning: Theory and practice*. London, UK: RoutledgeFalmer.

- Padlet. (χ.χ.). *Padlet – Visual collaboration for creative work and education*. Ανακτήθηκε στις 30 Σεπτεμβρίου 2025, από <https://padlet.com/>
- Rubin, R. L. (1978). *Bibliotherapy: The interactive process: A handbook*. Phoenix, AZ: Oryx Press.
- Spanós, A. (2019). *Βιβλιοθεραπεία: Θεωρία και πρακτική*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Στοιχεία ανακοίνωσης στην ελληνική γλώσσα

Τίτλος εργασίας

Βιβλία-Σωσίβια: Δικτύωση και Συνέργειες για την Ψυχική Ενδυνάμωση των Παιδιών μέσω της Φιλαναγνωσίας

Στοιχεία συγγραφέα / συγγραφέων

Διομήδη-Παρπούνα Έλενα, Βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου Κύπρου,
diomidi.elena@ucy.ac.cy

Ιωάννου Αναστασία, ΚΕΒΕΠ - Βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου Κύπρου,
ioannou.anastasia@ucy.ac.cy

Κύπρου Χριστιάνα, Τμήμα Σύγχρονου Πολιτισμού / Υφυπουργείο Πολιτισμού,
ckyprou@culture.gov.cy

Περικλέους Έλενα, Τμήμα Σύγχρονου Πολιτισμού / Υφυπουργείο Πολιτισμού
(Συντονίστρια Πολιτιστικής Παιδείας), eperikleous@culture.gov.cy

Πέτρου Θεοδώρα, ΚΕΒΕΠ - Βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου Κύπρου,
petrou.theodora@ucy.ac.cy

Τρίχα Γεωργία, Τμήμα Σύγχρονου Πολιτισμού / Υφυπουργείο Πολιτισμού /
Βιβλιοθήκη Υπουργείο Εξωτερικών, gtricha@culture.gov.cy

Λέξεις-κλειδιά

1. Διατομεακή συνεργασία
2. Ψυχική ενδυνάμωση
3. Φιλαναγνωσία
4. Βιωματική μάθηση
5. Βιβλιοθήκες ως χώροι υποστήριξης
6. Λογοτεχνικά αποφθέγματα

Περίληψη

Το πρόγραμμα «Φιλαναγνωσίας Διαδρομές σε Βιβλιοθήκες – Ανακαλύπτω Βιβλία-Σωσίβια» συνιστά μια καινοτόμο, πολυεπίπεδη παρέμβαση που αξιοποιεί τη φιλαναγνωσία και τις βιβλιοθήκες ως ασφαλείς και υποστηρικτικούς χώρους για την ψυχική ενδυνάμωση παιδιών και εφήβων. Εστιάζει στην καλλιέργεια συναισθηματικών δεξιοτήτων και στη δημιουργία θετικής σχέσης με το βιβλίο, αναδεικνύοντας τις βιβλιοθήκες ως ζωντανούς χώρους ενσυναίσθησης, έκφρασης και πολιτισμού. Η παρούσα εισήγηση παρουσιάζει τη μεθοδολογική οργάνωση, τα αποτελέσματα και τις προοπτικές του προγράμματος, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στη συμβολή των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών στην τεκμηρίωση και ενίσχυση της βιωσιμότητας του εγχειρήματος, καθώς και στον ρόλο τους στη διαμόρφωση ενός επαναλήψιμου και προσαρμόσιμου μοντέλου κοινωνικής και ψυχοκοινωνικής παρέμβασης μέσω της φιλαναγνωσίας.

Conference paper's details in English

The paper was presented at the **31st Panhellenic Academic Libraries Conference**, which took place at Ioannina (Greece) during 22-24 of October 2025. Conference website: <https://en.31palc.lib.uoi.gr/>

Title

Book-life savers: Networking for Children's Mental Empowerment through Reading.

Details of author / authors

Diomidi-Parpouna Elena, University of Cyprus Library, diomidi.elena@ucy.ac.cy

Ioannou Anastasia, CALIS - University of Cyprus Library,
ioannou.anastasia@ucy.ac.cy

Kyprou Christiana, Department of Contemporary Culture / Deputy Ministry of Culture, ckyprou@culture.gov.cy

Petrou Theodora, CALIS - University of Cyprus Library,
petrou.theodora@ucy.ac.cy

Perikleous Elena, Department of Contemporary Culture / Deputy Ministry of Culture (Coordinator of Cultural Education), eperikleous@culture.gov.cy

Tricha Georgia, Department of Contemporary Culture / Deputy Ministry of Culture & Library, Ministry of Foreign Affairs, gtricha@culture.gov.cy

Keywords

1. Interdisciplinary collaboration
2. Mental empowerment
3. Reading culture
4. Experiential learning
5. Libraries as support spaces
6. Literary quotations

Abstract

The programme “Reading Appreciation Journeys through Libraries – Discovering Book-Life Savers” is an innovative, multi-layered initiative that harnesses reading and libraries as safe, supportive spaces for the mental empowerment of children and adolescents. It focuses on the cultivation of emotional skills and the creation of a positive relationship with books, positioning libraries as vibrant spaces of empathy, expression, and culture. This paper presents the programme’s methodological organisation, outcomes, and future prospects, with particular emphasis on the role of academic libraries in documenting and strengthening its sustainability, as well as shaping a replicable and adaptable model for social and psychosocial intervention through reading.